

Recht op

Griep?

Slechts een kleine minderheid van de mensen die in het onderwijs werken, haalt de grieprik. Met als resultaat dat tijdens een griep epidemie veel leraren ziek worden. In combinatie met het lerarentekort leidt dit ertoe dat klassen naar huis worden gestuurd.

Viroloog Ab Osterhaus hoorde tijdens de griep-epidemie die afgelopen winter heerste, op de autoradio een gesprek met iemand van een onderwijsvakbond over de vraag of vaccineren tegen griep nodig is. 'Ik weet niet meer wie het was, maar deze mevrouw zei dat allereerst het lerarentekort moest worden opgelost. Dat is waar, maar met griepvaccinatie voorkom je voor een groot deel dat leraren ziek worden tijdens zo'n epidemie. Dan kun je je bedrijfsvoering draaiende houden.'

Infectiehaarden

Osterhaus wijst erop dat klaslokalen infectiehaarden zijn. 'Zeker jonge kinderen die nog niet eerder griep hebben gehad, produceren als ze ziek worden veel virussen. De kans is natuurlijk groot dat leraren die de hele dag met kinderen werken, met het virus in aanraking komen.' Als een epidemie vlak voor de kerstvakantie begint, is volgens hem in de statistieken te zien dat griep zich via scholen verspreidt. 'Eerst zie je een stijgende lijn. Als de vakantie begint, stabiliseert het zich. Zodra de vakantie voorbij is, zie je ineens weer die stijgende lijn.'

Het is volgens de viroloog een fabeltje dat goede arbeidsomstandigheden ervoor kunnen zorgen dat veel minder mensen griep krijgen. 'Als je met het virus in aanraking

TEKST: MARTIN VAN DEN BOGAERDT FOTO: LEOPOLDINA

komt, kun je ziek worden, ook als je in perfecte conditie bent. Zo simpel is het.' Een andere preventiemaatregel die vaak wordt genoemd, is goede ventilatie. Daarmee is het weliswaar mogelijk de kans op besmetting wat te verkleinen, 'maar tijdens een epidemie ga je het daar in klaslokalen met verschillende kinderen die het virus uitscheiden echt niet mee redden', aldus Osterhaus.

Effectiviteit

Hij benadrukt dat er legio wetenschappelijke bewijzen zijn dat de grieprik goed werkt, maar Osterhaus erkent dat wie gevaccineerd is toch - zij het in mindere mate - ziek kan worden. 'De effectiviteit verschilt per jaar, maar ligt meestal tussen de 70 en 90 procent. Dus als alle leraren zich tegen de griep laten vaccineren, wordt 70 tot 90 procent van degenen die anders griep zouden krijgen, niet ziek. Ik weet niet hoe groot het lerarentekort is, dat is mijn vak niet, maar ik schat in dat er dan geen klassen vanwege dat tekort naar huis hoeven.'

Ook kostentechnisch zijn er volgens hem goede argumenten voor griepvaccinatie. 'Een vaccinatie kost ongeveer een tientje. Met de kosten voor de arts meegerekend die de in-

enting geeft, kom je hooguit op een paar tientjes per persoon. Zet dat eens af tegen de kosten van zieke leraren, ervan uitgaand dat 5 tot 10 procent griep krijgt. Als je echt griep hebt, ben je een week ziek en duurt het nog wel twee weken voordat je helemaal de oude bent. Het is echt veel ernstiger dan een forse verkoudheid, waarmee griep nogal eens wordt verward.'

Weerstand

Van een verplichte griepvaccinatie kan geen sprake zijn, benadrukt Osterhaus, omdat in Nederland mensen altijd zelf beslissen of ze gevaccineerd willen worden. Wel blijft hij zich erover verbazen dat er zoveel weerstand tegen is. 'Ik zou denken dat niemand ziek wil zijn en zeker geen influenza wil krijgen, omdat het een ernstige aandoening is. Het lijkt er wel op of mensen vinden dat ze recht hebben op griep.'

'Klaslokaal is infectiehaard'

Daarbij komt dat volwassenen met een normale immuniteit weliswaar geen groot risico lopen te overlijden, maar dat griep voor 65-plussers volgens Osterhaus wel degelijk heel gevaarlijk kan zijn. 'Zij hebben minder weerstand. Vaak zie je dat ze er een longontsteking bovenop krijgen. Daar kunnen ernstige hartproblemen uit voortkomen. Ik zie hoe heel gezonde oudere mensen die een goede kwaliteit van leven hadden, voor de rest van hun sterk bekorte leven in een verpleeghuis zitten. Ook overlijden veel ouderen indirect aan de gevolgen van griep. Dan heb je het echt over heel veel mensen. Dat griep *the old man's best friend* zou zijn, accepteren we allang niet meer met de huidige kwaliteit van leven van onze oma's en opa's. Als je de ernst van het ziektebeeld bij ouderen, maar zeker ook bij jongvolwassenen beschouwt en erbij bedenkt dat klaslokalen infectiehaarden zijn, is het voor mij logisch dat je als leraar de grieprik haalt.' ◀

Ab Osterhaus: 'Verbazend dat er zoveel weerstand is tegen grieprik'

Wel prikken

Interim-voorzitter Gerard Langeriaert van het college van bestuur van Archipel Scholen biedt altijd de grieprik aan het personeel aan, maar hij behoort naar eigen zeggen tot 'de laatsten der Mohikanen'.

Vorig jaar waren hij en een klein aantal anderen binnen deze stichting voor openbaar primair onderwijs op Walcheren de enigen die zich lieten inenten. 'Wij bieden de grieprik gratis aan en roepen onze medewerkers altijd op om hem te halen, maar het is moeilijk om tegen een maatschappelijke trend in te gaan. Veel mensen denken dat het ze niet overkomt. Het wordt, denk ik, anders als er een epidemie uitbreekt die voor iedereen acuut levensbedreigend is. Dan zul je zien dat iedereen wél gevaccineerd wil worden. Maar die noodzaak is er voor de meeste mensen kennelijk niet als alleen ouderen en andere risicogroepen gevaar lopen.'

Niet prikken

Jeroen Goes is voorzitter van het college van bestuur van Fluvium Openbaar Onderwijs met 21 scholen in de Betuwe bij Geldermalsen. Als werkgever wil hij zich niet bemoeien met de keuze van mensen om zich al of niet te laten inenten.

'Ik geloof niet zo in de maakbare samenleving. Dingen gaan zoals ze gaan. Mensen worden ziek, dat hoort erbij. En als je griep krijgt, hoeft dat niet erg te zijn, want dat is in principe niet gevaarlijk voor je. Ik vind ook dat je je niet hoeft te verantwoorden als je griep krijgt. Mensen hebben het recht om ziek te zijn.' Over risicogroepen zoals ouderen voor wie griep wel gevaarlijk kan zijn, zegt hij dat dit ook bij het leven hoort. 'Een ieder komt op een bepaald moment te overlijden. Dat kan dus ook aan de gevolgen van griep zijn. Het is aan ieder individu zelf te bepalen hoe met griepvaccinatie om te gaan.'